

גוט שבת

17. évfolyam 47. szám • Ára: 330 HUF • כ"ה

Gut Sábész

KIADJA: CHABAD-LUBAVICS ZSIDÓ NEVELÉSI ÉS OKTATÁSI EGYESÜLET

Gyertyagyújtás Budapesten: 19:40 • כ"ט מנחם אב תשע"ה • 2015. 08. 14. • פרשת ראה • Szombat kimenetele: 20:47

Megbocsátás és megtérés – Elul hónap jelentősége

Elul az önvizsgálat és megtérés hava, amelyben felkészülünk az őszi nagyünnepekre, amikor megpecsételtetik a következő évi sorsunk. A Ijad-i Snéor Zálmán rabbinak, az első lubavicsi rebbének népszerű parabolája szerint Elul havában a király – az Örökkévaló – királyi palotája helyett a mezőn jár, vagyis úgy közelíthető meg a zsidó nép számára, mint semmikor máskor.

A most kezdődő Elul hónap jelentősége a zsidó nép történelmének hajnalán alakult ki. A hónap első napján tért vissza Mózes a Színáj hegyre, miután a zsidó nép elhajlását, az aranyborjú imádását látva, összetörte az Örökkévaló parancsolatait tartalmazó kőtáblákat. Mózes újabb 40 napot töltött a hegyen, egészen Jom Kipurig, ami alatt bocsánatért

könyörgött a zsidó nép számára és az Örökkévaló ekkor tanította meg őt az irgalom 13 módjára (2Mózes 33:18-34:8). Innen ered, hogy Elul az irgalom és megbocsátás időszaka.

Az év utolsó hónapját a megtérés és megbocsátás egy-egy részre hatja át: miközben felülvizsgáljuk tetteinket, helyes, ha minden eddiginél többet imádkozunk, adakozunk és nagyobb hangsúlyt fektetünk a felebaráti szeretet megnyilvánulásaira. Igyekszünk javítani hibáinkat, és bocsánatot kérni embertársainktól. Fontos szem előtt tartani, hogy sosem késő megtérni, ám embertársaink ellen elkövetett vétkeinkért csak ők maguk bocsáthatnak meg, az Örökkévaló csak az ellene elkövetett bűnökért adhat feloldozást.

Az ember két részből épül fel:

test és lélek együttese alkot bennünket. A test, a fizikai megtestesülés önmagában se nem jó, se nem rossz: egy lehetőség, amelyet a lelkünk inspirálta cselekedeteink emelhetnek magasabb szintre vagy zülleszthetnek el, ezek a cselekedetek határozzák meg, hogy a fizikai és spirituális részből felépülő ember milyenné válik. Az Örökkévaló, aki megadta nekünk a szabad választás jogát, azt is biztosította, hogy felülvizsgálhassuk döntéseinket, cselekedeteinket és megtérhessünk.

Végző soron, ha az Örökkévaló nem ismerne irgalmat, nem volna megbocsátó és nem fogadná örömmel a megtérést, az emberiség története Ádám és Éva bűne miatt még azelőtt befejeződött volna, hogy igazán elkezdődött.

Steiner Zsófia

Újra

Zsidó Sátor a Szigeten

A Zsidó Sátorban a Sziget fesztivál minden napján – szombatot kivéve – betekintést adunk a zsidóságba, legyen az kultúra tudomány vagy filozófia. Interaktív programjainkon, vitaestjeinken és ke-rekasztal beszélgetéseinken várjuk a szigetlakókat és az érdeklődőket. Előadások, közös tánc, vetélkedők és rabbit bármiről lehet kérdezni!

Ellenőriztesse mezuzáját Elulban!

Elul hónapban nem csak lelkünket és cselekedeteinket vizsgáljuk felül: jó alkalom ez a mezuzák átvizsgálására is, amik az idő múlásával sérülhetnek. A sofer.hu oldalt üzemeltető Micha Yerushalmi, hivatásos Tóra-másoló mezuzá-ellenőrzési akciót tart augusztus 27-30. között (29-én a szombat kimenetele után).

Részvételi szándékát a mezuza@zsido.com címen jelezheti.

Judaizmus gyorstalpaló!

2015. augusztus 16-28. között megismerkedhet a zsidóság gyakorlati és teológia alapfogalmaival, megtanulhat héberül írni és olvasni, bepillanthat a Talmud és a Kabbala könyveibe. A program minden napján új témával ismerkedhet meg, jó társaságban, tabuk nélkül.

Jelentkezés is információ:

zstsz@zsido.com

A király a mezőn jár...és te?

Elul, a megtérés hava

Hetiszakasz A tiltott állatok

Szakaszunk – Rőé (5Mózes 11:26–16:17.) – többek között megismétli a tiltott állatok és madarak listáját, és ezzel párhuzamos a leviticusi Smini szakasszal. Figyelmeztet a hamis prófétákra, megismétli a vér élvezetének tilalmát

és előírja a bálványimádás megszüntetését ez elfoglalt Kanaánban, amiből ezáltal lesz Izrael Földje (Erec Jiszráél). A szakasz végén a három zárándokünnepet ismétli és részletezi az Írás, hangsúlyozva ezek örömmünnep jellegét.

Zsidó világhíradó Sábáti rekord a zsidó olimpián

Berlinben rendezték meg múlt héten a „zsidó olimpiaként” emlegetett 14. Európai Maccabi Játékokat.

A 2000 zsidó sportoló között Magyarországot közel 60 fős delegáció képviselte, közte Kenéz György olimpikon is. A csapat 19 éremmel 8. helyen végzett a 32 résztvevő ország közül.

Chábád szervezet tartotta: tavaly 2226 főt regisztráltak egy tel Avivi-i sábáti vacsorán.

A szigorú biztonsági intézkedések ellenére több atrocitás is történt, a rendőrség a Maccabiával hozta összefüggésbe azt is, hogy megrongálták Günther Schaefer alkotását, amelyet a berlini fal maradványára festett a Kristályéjszaka emlékére.

A sportteljesítmények mellett a helyi Chábád új rekordot állított fel. A Maccabia idején rendezték meg a rekorder sábáti vacsorát, amelyen összesen 2300-an ültek asztalhoz. Az eddigi csúcspot szintén

A magyar követségen „Akiért a harang szól” címmel rendeztek kiállítást azoknak a zsidó sportolóknak az életéből, akik „a horogkeresztek árnyékában” vettek részt a ’36-os berlini olimpián.

Ne legyél többé idegen!

Az ehetei Tóra-szakaszban (Rőé) a Tóra különféle állatokról, madarokról és halakról szól, olyanokról, amiket szabad elfogyasztanunk. Megtudjuk, mely fajta számítanak kósernek, és melyek nem. A zsidó hagyomány úgy tartja, az vagyunk, amit megesszünk, és azok a kóser állatok, amiket szabad megennünk, olyan jellemzőkkel bírnak, melyeket szívesen osztunk meg velük.

Az egyik madár a hetiszakaszban szereplők közül a *chásszidá*, azaz a gólya. A héber neve azonos töről való a *chessed* szavunkkal, melynek jelentése 'kedvesség, jóság'. A Talmud szerint azért viseli ezt a nevet a madár, mert „jóindulatú az övéi iránt”.

Miért nem kóser mégse ez a madár? Pedig ez a tulajdonság igencsak követésre méltó.

A kotzki rebbe szerint a baj azzal van, hogy a gólya „övéi iránt” jóindulatú csupán. Az jó dolog, persze, na de mi a helyzet azokkal, akik „nem az övéi”?

Nyilván mindannyian jóindulattal viseltetünk barátaink

és a családjuk iránt, kedvességgel, nagylelkűséggel, segítőkészséggel viseltetünk irántuk. De ne feledjük, hogy az igazi jóság és jótékonyosság nem válogat. Nem tesz különbséget a „mieink” és a többiek között, ugyanolyan jóindulattal viseltetik az idegenek iránt, mint a neki legdrágábbak iránt. Ez az a jóság, aminek a mintája ősatyánk, Ábrahám, akiről a Tóra azt mondja, hogy a jóság volt mintegy kitüntető ismertetőjegye, ahogy arról naponta megemlékezünk imában.

Ez a szint nyilván nehezebben elérhető, de az ehetei pársá erről szól. Szeretnél jóságos és kedves lenni barátaid iránt, azok iránt, akiket kedvelsz, akikkel barátkozol? Az remek, de nem elég ahhoz, hogy „kóser” legyél, ahhoz a kívülállók is úgy kell bánnod, mintha barátaid lennének, sőt, a családod része. Ez a végső *chessed*: a feltétel nélküli jóság és kedvesség mások iránt, tekintet nélkül társadalmi helyzetükre és a személyes érzelmeinkre.

Mordechai Wollenberg
írása nyomán

Zsidóság szótára

Gemará – a Misná magyarázata és kifejtése.

Velem és a Rebbével történt Önzetlen szeretet

1970-ben a feleségemmel, Chánival Floridába költöztünk, hogy a Rebbe sliáchjai legyünk Miami Beachen. Indulásunk előtt a Rebbétől csodálatos áldást kaptunk, és azt mondta nekünk, jiddisül: „Én is veletek utazom.” És mindig éreztük is a Rebbe jelenlétét, a negyven év alatt, amíg Floridában végeztük a dolgunkat. Mikor nekikezdtünk, még fiatal voltam és rendkívül lelkes, és mindent elkövettem, hogy a zsidókat visszatérítsem a válás útjára. Mikor például autót vásároltam, biztos, hogy összebarátkoztam az eladóval, és meggyőztem a főnökét is, hogy hadd szóljak néhány szót a Tóráról a zsidó munkatársaknak, és tegyük fel együtt a tfilint.

Tudatában voltunk a küldetésünk fontosságának, a sulból hazafelé mindig elbeszélgettünk néhány olyan zsidó emberrel, akivel az utcán összetalálkoztunk. Egy alkalommal egy fiatal zsidó lánnyal kezdtünk beszélgetni, aki aztán elfogadta a szombati ebédmeghívásunkat. Meghívtuk őt újra és újra, egyre közelebb került hozzánk, eljött a sulba is, elkezdte megtartani a szombatot, és egyre inkább megtartotta a vallás szabályait a hétköznapi életében. Ahogy egyre jobban megismerkedtünk, mind többet tudtunk meg a családi háttéréről – szülei elváltak, édesanyja új társat talált. Rendszeresen küldtem beszámolókat a Rebbének, és az egyik levelemben említést tettem a lányról és történetéről. Válaszában a Rebbe arra utasított, győződjek meg róla, hogy a lány édesanyja szabályosan

vált el a vallási törvények szerint, mert az nagyon fontos ahhoz, hogy új házasságot köthessen.

Megkérdeztem a lányt, és megpróbáltunk kapcsolatba lépni az édesanyjával is, aki éppen Indiában utazgatott akkor.

Solom Dovbér Lipskar rabbi a Chábád sliáchja volt Floridában 1969-től. 1982-ben alapította meg a Bar Harbour-i sult és az Álef Intézetet, a bebörtönzöttekkel és családjukkal törődő jótékony intézményt.

Nem találtuk meg. Elterelődött a figyelmem, volt más dolgom, elfelejtettem az egészet. Úgy egy év múltán alkalmunk adódott meglátogatni a Rebbét, és elbeszélgetni vele az irodájában, fogadni az áldását. Nagyon büszkék voltunk és hálásak a küldetés sikeréért, és örömmel szerettük volna megosztani vele. A találkozás előkészítésekként összefoglaltam, mivel foglalkozunk, mit értünk el, és a Rebbe áldását kértem. A Rebbe keze ügyében, az asztala oldalában volt egy kihúzható polc, ott tartotta és olvasta el a hozzá érkezett leveleket. Volt egy módszere a gyors olvasásra, átfutott a sorokon, és egy kis ceruzával megjelölte, hogy mire szeretne felelni.

Míg ő olvasott, ott álltam a feleségemmel, és hát, azt nem merném mondani, hogy el vol-

tunk telve magunkkal, mert a Rebbe előtt állni nagy dolog, összeszedettséget kíván, de mondjuk, hogy elégedettséggel töltött el minket a küldetésünk sikere. És akkor a Rebbe felémelte a fejét, és azt kérdezte: „Hogy áll a helyzet azzal a lány-

fogtam a telefont, kapcsolatba léptem, akikkel kell, és huszonnégy órán belül megvolt a mama. És meggyőződünk róla, hogy szabályosan vált el.

De a Rebbe kellett ahhoz, hogy megértsem, mit jelent valóban törődni másokkal, önzetlenül, feltétel nélkül. Ő soha nem látta a lányt, sem az édesanyját – csak hallott róluk –, mégis úgy törődött a sorsukkal, mintha a gyermekeiről volna szó. Akinek tizenöt gyermeke van, mindegyiket ugyanúgy ismeri, mint akinek csak egy, mert minden gyermek az övé. Ő pedig minden zsidó emberrel törődött így, ennyire, ilyen személyesen és ilyen mélyen.

Mrs Esther Mantz

Készült a a lubavicsi Rebbe, Menachem Mendel Schneerson rabbi életét feldolgozó archívum, a Jewish Educational Media videointerjúja alapján. Az archívum magyar nyelvű változata itt érhető el: www.youtube.com/alubavicsirebbe

Napi bölcsesség Nemzedékek szerepe

Minden nemzedéknek megvan a maga szerepe a történelemben. Az előttünk élő nemzedékek mindegyikétől álmok sokaságát örököltük: filozófiákat, igazságokat, bölcsességeket és célokat. Aprócska törpék vagyunk, s az ő gondolataik és nemes cselekedeteik alkotta óriás vállán állunk. Nemzedékünk feladata – és sorsa –, hogy valóra váltsuk az álmaikat.

Tzvi Freeman a lubavicsi Rebbe tanításai alapján

Rejtvény

Eheti:

Hol kell a népnek átkot illetve áldást mondania? Mit kell tenni a szombat évben?

Múlt heti:

Mit ígér Mózes a micvák teljesítéséért?

Ígéretet tesz, hogy amennyiben hajlandóak teljesíteni a Tóra parancsolatait (*micvát*), jólétben élhetnek majd.

Milyen büntetés jár a micvák elhanyagolása miatt?

Éhínség és számkivetés jár elhanyagolásuk miatt.

Imaidők

Sász Chevra Zsinagóga

(VI., Vasvári Pál u. 5.)

Hétköznap: 8:00: Reggeli ima

Vasárnap-csütörtök:

19:45: Délutáni-esti ima

(a Keren Or-ban)

Péntek este:

19:00: Hetiszakasz tanulás

19:30: Minchá,

utána Kábálát Sábát

Szombat:

8:45: Hetiszakasz tanulás

9:15: Reggeli ima, majd kidus

19:30: Délutáni ima, majd

szuedá slisit

Óbudai Zsinagóga

(III., Lajos utca 163.)

Hétfő-péntek

(munkanapokon):

6:30: Reggeli ima

Péntek este:

19:00: Tanulás

19:30: Esti ima, majd kidus

Szombat: 9:15: Tanulás

10:00: Reggeli ima, majd kidus

Hagar országa – Magyarország

Amerikai-magyar diák csereprogram indul az EMIH-szervezésében

Neves professzorok, ismert politikai elemzők, rabbik és zsidó közéleti aktivisták előadásai mellett, sokszínű program várja azokat az amerikai egyetemistákat, akik elsőként vehetnek részt az EMIH által szervezett *Hagar országa – Magyarország* elnevezésű nemzetközi programon.

„Az augusztus 10-én kezdődő amerikai-magyar csereprogram olyan magyar gyökerekkel rendelkező amerikai zsidó egyetemi hallgatóknak szól, akik szeretnének közelebb kerülni gyökereikhez, felkutatni magyar származásuk eredetét” – mondta el a program egyik fő koordinátora, Fuchs Judit a *zsido.com*-nak. A programhoz négy izraeli és hét magyar diák is csatlakozik.

A résztvevőknek Buda-

pesten, Badacsonytomajban és Tokaj-vidéken is tartanak előadásokat. A nemzetközi diákseregnek a CEU profesz-

szorai, Kovács András és Gerő András is tartanak előadást. A magyar belpolitikáról és a hazai zsidó közösség helyzetéről parlamenti képviselőkkel és a Political Capital elemzőivel fognak beszélgetni a külföldi vendégek. *Hagar országának* zsidó hagyományairól, identitástörténetéről, hitéleti kérdéseiről Oberlander Báruch rabbi és Köves Slomó rabbi

fogja felvilágosítani őket. *Bodnár Dániel*, a Tett és Védelem Alapítvány vezetője és *Péterfalvi Attila*, a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság elnöke az antiszemitizmus elleni modern küzdelem tapasztalataiba és lehetőségeibe avatja be a hallgatókat.

„Ez csak az első lépés ahhoz, hogy kiépítsünk egy hosszú és virágzó kapcsolatot amerikai partnereinkkel a cserediák programról” – mondta Fuchs Judit, hozzátéve, az elképzelések szerint a program támogatóinak, a Brüsszel Intézetnek és a Hungarian Initiatives Foundation-nek a segítségével még ebben az évben magyar diákok látogathatnak az amerikai Chabad-mozgalmakkal kapcsolatban álló egyetemi közösségekhez.

A rabbi válaszol! Ki felel a kirekesztésért?

mindkét felet meghallgatták (*Sulchán áruch, Chosen mispát* 17:5.). Ezért a konkrét helyzetben is csak elvi állásfoglalást tudok tenni.

Ha két ember között harag támad, érdemes rabbihoz fordulni, aki segít rendezni a nézeteltérést.

A Tóra azt mondja, *Mózes 3. könyvében* (25:17.) „Meg ne csaljátok (*tonu*) egymást, hanem félj Istenedtől”, A Talmud szerint a *tonu* szó magában foglalja, hogy sem tettekkel sem szavakkal nem szabad embertársunkat megbántani, sértegetni vagy megszegyeni-

teni (Talmud, *Bává möciá* 58b., *Sulchán áruch* uo. 228:1., 4.). Ezért nem volna szabad arra kérni másokat például, hogy ne adják oda a kiddusbort annak, akit nem kedvelünk, és ebben nem szabad közreműködni sem a kérés teljesítésével.

A Tóra alapelve, „szeresd felebarátodat” (3Mózes 19:18.) arra tanít, hogy legyünk kedvesek és megbocsátóak embertársainkkal. Ennek értelmében szintén az a helyes eljárás, ha figyelmen kívül hagyjuk ezt az ellenségeskedő kérést.

Üdvözlettel: Oberlander Báruch

Kedves Rabbi,
Valaki a kiddust követően arra kérte a mellette állót, hogy valakinek ne adja oda a bort. Az, akit erre kért, megtette, asszisztált egy ember haragjához, egy ember kiközösítéséhez, anélkül, hogy neki lett volna baja az illetővel. A tett lelki felelőssége kikié? Azé, aki rosszat kér, vagy azé, aki rosszat tesz annak ellenére, hogy nem érez rosszat azzal az emberrel kapcsolatban?

Köszönöm, Rózsi

Kedves Rózsi!

A halacha szerint egy vitában csak akkor szabad ítélni, ha

Gut Sábesz – megjelenik hetente

Kiadja a Chabad-Lubavics – Zsidó Nevelési és Oktatási Egyesület / Published weekly by Chabad-Lubavitch – The Jewish Heritage Center of Hungary 1052 Budapest, Károly körút 20.

Telefon: (+36 1 2680183)

www.zsido.com / info@zsido.com

Felelős kiadó: **Oberlander Báruch rabbi**

Főszerkesztő: **Steiner Zsófia**

Szerkesztő: **Golubovics Martina**

Nyomdai előkészítés: **Juhász Valéria**

ISSN 1416-4604

A kiadvány szent szövegek részleteit és magyarázatait tartalmazza.

Kérjük ne dobja el!

Megjelenik

Shlomo Michelashvili támogatásával.

